

Ustawa

z dnia 2018 r.

o zmianie ustawy przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego

Art. 1. W ustawie z dnia 13 grudnia 2016 r. – przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2074), art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Wyroki Trybunału oraz rozstrzygnięcia Trybunału podjęte z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 293) albo ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym, wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, podlegają ogłoszeniu w odpowiednich dziennikach urzędowych po zarządzeniu ich ogłoszenia przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego lub sędziego pełniącego obowiązki Prezesa Trybunału. Jeżeli orzeczenia podjęte z naruszeniem przepisów, o których mowa w zdaniu poprzednim, dotyczyły aktów normatywnych, które utraciły moc obowiązującą, publikuje się je w odpowiednich dziennikach urzędowych z zaznaczeniem tych okoliczności.”

Art. 2. Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządza ogłoszenie w odpowiednim dzienniku urzędowym wyroków i rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wydanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 293) albo ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 1157) o Trybunale Konstytucyjnym, stosownie do art. 1 niniejszej ustawy, w terminie 7 dni od dnia jej wejścia w życie.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Autorzy projektu stoją na stanowisku, że choć publikacja rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego z 9 marca, 11 sierpnia i 7 listopada 2016 roku (sygn. K 47/15, K 39/16 oraz K 44/16) co do zasady nie jest konieczna z punktu widzenia polskiego prawa, to istnieją powody dla których może być to pod pewnymi warunkami pożądane.

Przede wszystkim należy podkreślić, że rozstrzygnięcia te zapadły z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 293) lub ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 1157). Oznacza to, że problematyczny jest sam fakt określania ich „orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego” w rozumieniu art. 190 Konstytucji.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że dotyczą one ustaw, które zostały już usunięte z polskiego porządku prawnego. Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 293) została uchylona ustawą z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 1157), z kolei ta ostatnia ustawa przestała obowiązywać wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2074).

W myśl przepisów art. 188 i art. 190 ust. 3 Konstytucji RP, skutkiem ogłoszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego niezgodność przepisu ustawy z Konstytucją jest utrata mocy obowiązującej przez ten przepis.

Oznacza to, że – niezależnie od oceny formalnej prawidłowości rozstrzygnięć Trybunału z 9 marca, 11 sierpnia i 7 listopada 2016 roku – wszystkie skutki, jakie mogłoby wywołać uznanie tych rozstrzygnięć za „orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego” w rozumieniu art. 190 Konstytucji RP, już nastąpiły: przepisy uznane za niezgodne z Konstytucją przez pierwsze dwa z tych rozstrzygnięć nie obowiązują już od wielu miesięcy (trzecie z nich stwierdza, że badane przepisy były zgodne z Konstytucją i jego publikacja tym bardziej nie ma znaczenia dla polskiego systemu prawnego).

Publikacja tych rozstrzygnięć jest zatem prawnie obojętna – i choć może budzić wątpliwości z punktu widzenia ich zgodności z prawem i wyraźnych naruszeń procedury, jakich dopuszczono się przy ich wydawaniu, uzasadnione wydaje się ich ogłoszenie, z zaznaczeniem szczególnych okoliczności jakie się z nimi wiążą.

Uzasadnieniem takiego rozwiązania jest dążenie do stabilizacji systemu prawnego i zakończenia konfliktu wokół Trybunału Konstytucyjnego, który – niezależnie od nieuzasadnionych i niesprawiedliwych zarzutów kierowanych przez jego krytyków – negatywnie wpływa na społeczne oceny wymiaru sprawiedliwości i kontroli konstytucyjności polskiego prawa.

Z uwagi na to, że rozwiązanie to dotyczy sytuacji szczególnej, obejmującej swoim zakresem jedynie trzy rozstrzygnięcia, które zostały wydane z naruszeniem prawa, autorzy projektu

postulują znalezienie kompromisu – i opublikowanie tych rozstrzygnięć z odpowiednimi adnotacjami, według wzoru:

„Wyrok z dnia 11 sierpnia 2016 roku dotyczy zgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. poz. 1157), która z dniem 19 grudnia 2016 roku utraciła moc obowiązującą na mocy art. 3 w zw. z art. 23 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2074). Wyrok ten wydany został z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. poz. 1157).”

Rozwiązanie to powinno przyczynić się do zakończenia sporu o Trybunał Konstytucyjny i wzmocnienia jego pozycji ustrojowej, a także poprawy sytuacji Polski w sporze z Komisją Europejską.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wiąże się ze skutkami finansowymi dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczne.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.